

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
KEMIČALIJAMA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, listopad 2018. godine

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KEMIKALIJAMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 85/2010 – pročišćeni tekst i 5/2014 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakonom o kemikalijama („Narodne novine“, broj 18/13) radi zaštite života i zdravlja ljudi te zaštite okoliša od štetnog djelovanja kemikalija propisuju se uvjeti koje moraju ispunjavati pravne i fizičke osobe za obavljanje djelatnosti proizvodnje, stavljanja na tržište i korištenja kemikalija te uvjeti za obavljanje uslužnih ili posredničkih poslova, pri kojima ne dolaze u neposredan doticaj s kemikalijama te se istim osigurava provedba propisa Europske unije kojima je uređeno područje kemikalija.

Inspekcijski nadzor nad provedbom navedenoga Zakona i propisa donesenih na temelju toga Zakona obavlja sanitarna inspekcija Ministarstva zdravstva.

Nadalje, stručne poslove u vezi s kemikalijama Ministarstvo zdravstva obavlja u suradnji s Hrvatskim zavodom za toksikologiju i antidoping

Nacionalnim programom reformi za 2018. utvrđene su mjere za jačanje konkurentnosti gospodarstva i unaprjeđenje poslovnog okruženja (mjera 4.1. i 4.1.1.) te s njima u vezi mjera „Objedinjavanje gospodarskih inspekcija“, kao temelj za učinkovitije obavljanje inspekcijskih poslova, koji se sada obavljaju u središnjim tijelima državne uprave, u konkretnom slučaju inspekcijskih poslova koje obavlja sanitarna inspekcija Ministarstva zdravstva.

Zaključkom o smanjenju broja agencija, zavoda, fondova, trgovačkih društava, instituta, zaklada i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima Vlade Republike Hrvatske od 2. kolovoza 2018. godine, u svrhu provedbe Nacionalnog programa reformi 2018. godine, utvrđeno je da od 1. siječnja 2019. godine Hrvatski zavod za javno zdravstvo preuzima poslove koje obavlja Hrvatski zavod za toksikologiju i antidoping.

Obzirom da poslove inspekcijskih nadzora iz nadležnosti sanitarne inspekcije Ministarstva zdravstva od 1. siječnja 2019. godine preuzima Državni inspektorat, uzimajući u obzir i činjenicu da od 1. siječnja 2019. godine Hrvatski zavod za javno zdravstvo preuzima poslove koje obavlja Hrvatski zavod za toksikologiju i antidoping, potrebno je izmijeniti i dopuniti odredbe o Zakon o kemikalijama („Narodne novine“, broj 18/13).

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Prema odredbi članka 204. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, broj 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18) zakon se može donijeti po hitnom postupku, kada to zahtijevaju osobito opravdani razlozi, koji u prijedlogu moraju biti posebno obrazloženi.

Nacionalnim programom reformi 2018. utvrđena je reformska mjera objedinjavanja inspekcija u Državnom inspektoratu kao temelj za učinkovitije obavljanje inspekcijskih poslova, koji se sada obavljaju u središnjim tijelima državne uprave.

Zaključkom o smanjenju broja agencija, zavoda, fondova, trgovačkih društava, instituta, zaklada i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima Vlade Republike Hrvatske od 2. kolovoza 2018. godine, utvrđeno je da od 1. siječnja 2019. godine Hrvatski zavod za javno zdravstvo preuzima poslove koje obavlja Hrvatski zavod za toksikologiju i antidoping.

Sukladno članku 204. stavku 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, broj 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18.) predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku, u cilju izbjegavanja pojave pravnih praznina u postupanju inspekcijskih službi u sklopu Državnog inspektorata od 1. siječnja 2019. godine, u svrhu osiguravanja pravilnog, učinkovitog i djelotvornog funkcioniranja državne uprave u upravnim područjima koje je Državni inspektorat preuzeo od pojedinih središnjih tijela državne uprave, uzimajući u obzir i činjenicu da od 1. siječnja 2019. godine Hrvatski zavod za javno zdravstvo preuzima poslove koje obavlja Hrvatski zavod za toksikologiju i antidoping, a što su osobito opravdani razlozi za donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku.

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA, S OBRAZLOŽENJEM

Uz prijedlog za donošenje ovoga Zakona dostavlja se Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kemikalijama, s obrazloženjem.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KEMIKAJIJAMA

Članak 1.

U Zakonu o kemikalijama („Narodne novine“, broj 18/13) u članku 7. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Ministarstvo obavlja upravne i stručne poslove vezano za kemikalije.“

U stavku 3. riječi: „Hrvatskim zavodom za toksikologiju i antidoping (u daljnjem u tekstu: HZTA)“ zamjenjuju se riječima: „Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo (u daljnjem u tekstu: HZJZ)“.

Članak 2.

U članku 8. stavku 2. riječi: „HZTA“ zamjenjuju se riječima: „HZJZ“

Članak 3.

U članku 11. u stavku 3. riječ: „Ministarstva“ zamjenjuje se riječju: „Državnog inspektorata“.

U stavku 5. riječi: „sanitarnom inspektoru na granici“ zamjenjuju se riječima: „graničnom sanitarnom inspektoru Državnog inspektorata“.

Članak 4

U članku 24. stavku 2. riječi: „HZTA“ zamjenjuju se riječima: „HZJZ“.

Članak 5.

U članku 25. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Inspeksijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona obavljaju sanitarni inspektori Državnog inspektorata.“

U stavku 2. iza riječi: „sanitarnom inspektoru“ dodaju se riječi: „Državnog inspektorata“.

U stavku 3. iza riječi: „Sanitarni inspektor“ dodaju se riječi: „Državnog inspektorata“.

Članak 6.

U članku 26. stavku 1. iza riječi: „sanitarni inspektor“ dodaju se riječi: „Državnog inspektorata“.

Članak 7.

U članku 27. stavku 1. iza riječi: „Sanitarni inspektor“ dodaju se riječi: „Državnog inspektorata“.

Članak 8.

U članku 28. stavku 1. točki 4. riječi „HZTA“ zamjenjuju se riječima: „HZJZ“

U točki 19. riječi: „HZTA“ zamjenjuju se riječima: „HZJZ“

U stavku 5. iza riječi: „sanitarni inspektor“ dodaju se riječi: „Državnog inspektorata“.

Članak 9.

U cijelom tekstu zakona riječi: „ministarstvo nadležno za zdravlje“ i „ministar nadležan za zdravlje“ u odgovarajućem padežu zamjenjuju se riječima: „ministarstvo nadležno za zdravstvo“ i „ministar nadležan za zdravstvo“ u odgovarajućem padežu.

Članak 10.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2019. godine

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Obzirom da poslove inspekcijskih nadzora iz nadležnosti sanitarne inspekcije Ministarstva zdravstva od 1. siječnja 2019. godine preuzima Državni inspektorat, nužne su odgovarajuće izmjene članka 7. Zakona.

Nadalje, izmijenjena je odredba o obavljanju stručnih poslova uzimajući u obzir činjenicu da od 1. siječnja 2019. godine Hrvatski zavod za javno zdravstvo preuzima poslove koje obavlja Hrvatski zavod za toksikologiju i antidoping.

Uz članak 2.

Izmijenjena je odredba o obavljanju stručnih poslova uzimajući u obzir činjenicu da od 1. siječnja 2019. godine Hrvatski zavod za javno zdravstvo preuzima poslove koje obavlja Hrvatski zavod za toksikologiju i antidoping.

Uz članak 3.

Obzirom da poslove inspekcijskih nadzora iz nadležnosti sanitarne inspekcije Ministarstva zdravstva od 1. siječnja 2019. godine preuzima Državni inspektorat, nužne su odgovarajuće izmjene članka 8. Zakona.

Uz članak 4.

Izmijenjena je odredba o obavljanju stručnih poslova uzimajući u obzir činjenicu da od 1. siječnja 2019. godine Hrvatski zavod za javno zdravstvo preuzima poslove koje obavlja Hrvatski zavod za toksikologiju i antidoping.

Uz članke 5. do 7.

Obzirom da poslove inspekcijskih nadzora iz nadležnosti sanitarne inspekcije Ministarstva zdravstva od 1. siječnja 2019. godine preuzima Državni inspektorat, nužne su odgovarajuće izmjene članka 25., 26. i 27. Zakona.

Uz članak 8.

Izmijenjena je odredba o obavljanju stručnih poslova uzimajući u obzir činjenicu da od 1. siječnja 2019. godine Hrvatski zavod za javno zdravstvo preuzima poslove koje obavlja Hrvatski zavod za toksikologiju i antidoping.

Obzirom da poslove inspekcijskih nadzora iz nadležnosti sanitarne inspekcije Ministarstva zdravstva od 1. siječnja 2019. godine preuzima Državni inspektorat, nužne su odgovarajuće izmjene članka 28. Zakona.

Uz članak 9.

Izvršeno je usklađivanje naziva središnjeg tijela državne uprave nadležnog za zdravstvo, kao i naziva čelnika istog tijela.

Uz članak 10.

Ovim člankom određuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU**Članak 7.**

(1) Nadležno tijelo za kemikalije je ministarstvo nadležno za zdravlje (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

(2) Ministarstvo obavlja upravne, stručne i inspekcijske poslove vezano za kemikalije.

(3) Stručne poslove u vezi s kemikalijama Ministarstvo obavlja u suradnji s Hrvatskim zavodom za toksikologiju i antidoping (u daljnjem u tekstu: HZTA).

(4) Stručnim poslovima u smislu stavka 3. ovoga članka smatraju se:

a) savjetovanje Ministarstva vezano za provedbu Uredbe (EZ) br. 1907/2006, Uredbe (EZ) br. 1272/2008 i Uredbe (EZ) br. 689/2008,

b) savjetovanje vezano za dobru laboratorijsku praksu, vezano za sudjelovanje i rad u radnim tijelima Europske agencije za kemikalije, stručnim radnim skupinama i odborima Europske komisije,

c) obavljanje informacijsko-dokumentacijske djelatnosti, informacijsko-konzultacijske i druge djelatnosti tijekom akutnih otrovanja kemikalijama, uključujući pripravnost u slučajevima nesreća s kemikalijama i trovanja kemikalijama i službu za pomoć,

d) organiziranje i provedba edukacije za Ministarstvo i druga tijela državne uprave,

e) vođenje evidencija o podacima:

– o proizvodnji, uvozu i unosu na teritorij Republike Hrvatske kemikalija iz zbirnih godišnjih očevidnika pravnih i fizičkih osoba,

– iz registra otrovanja,

f) vođenje evidencija o podacima o prijavi stavljanja kemikalija po prvi puta na tržište Republike Hrvatske preko sigurnosno-tehničkih listova,

g) organiziranje i provedba edukacije o sigurnom radu s kemikalijama.

(5) Za provedbu posebnih stručnih poslova i savjetovanja Ministarstva ministar može ovlastiti drugo tijelo.

(6) Tijela iz stavaka 1. i 3. ovoga članka pri provedbi ovoga Zakona i podzakonskih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona surađuju sa središnjim tijelima državne uprave nadležnima za poslove zaštite okoliša, vodnoga gospodarstva, gospodarstva, poljoprivrede, obrane, unutarnjih poslova i zaštite i spašavanja.

(7) Financijska sredstva za obavljanje upravnih, stručnih i inspekcijskih poslova osiguravaju se u državnom proračunu, osim za stručne poslove iz stavka 4. točaka f) i g) gdje troškove njihovog obavljanja snose pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost s kemikalijama.

Članak 8.

- (1) Sigurnosno-tehnički list (u daljnjem tekstu: STL) za kemikalije mora biti ispunjen na način propisan Uredbom (EZ) br. 1907/2006.
- (2) STL iz stavka 1. ovoga članka prije prvog stavljanja kemikalije na tržište Republike Hrvatske dostavlja se u elektroničkom obliku u HZTA.
- (3) Naljepnica na pakiranju kemikalije mora biti u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 i Uredbom (EZ) br. 1907/2006.
- (4) Troškove vezano za vođenje evidencija o STL-ovima iz stavka 2. ovoga članka snose pravne ili fizičke osobe koje obavljaju djelatnost s kemikalijama.
- (5) U postupcima ispitivanja kemikalije moraju se koristiti ispitne metode propisane Uredbom (EZ) br. 1907/2006 te načela dobre laboratorijske prakse.
- (6) Pravilnik o dobroj laboratorijskoj praksi vezano za kemikalije donosi ministar.
- (7) Na kemikalije čiji je stavljanje na tržište zabranjeno, odnosno ograničeno primjenjuju se odredbe Uredbe (EZ) br. 1907/2006.

Članak 11.

- (1) Na uvoz i izvoz kemikalija primjenjuju se odredbe međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka, odredbe Uredbe (EZ) br. 689/2008, te posebni propisi kojima su određene robe koje se uvoze i izvoze na temelju dozvola.
- (2) Kemikalije mogu uvoziti i izvoziti pravne i fizičke osobe koje ispunjavaju uvjete propisane člankom 13. ovoga Zakona.
- (3) Uvoznik je obavezan prije carinjenja kemikalije podnijeti graničnom sanitarnom inspektoru Ministarstva zahtjev za provođenje sanitarnog nadzora nad kemikalijom koja se uvozi.
- (4) Carinarnica ne može obaviti carinjenje kemikalije ako nije proveden postupak iz stavka 3. ovoga članka.
- (5) Tijela carinske službe dužna su, u okviru svojih prava i dužnosti, omogućiti nadležnom sanitarnom inspektoru na granici uvid u dokumentaciju i nesmetano obavljanje nadzora nad zdravstvenom ispravnosću pošiljaka koje se nalaze pod carinskim nadzorom i pružiti pomoć u provođenju naređenih mjera.

Članak 24.

- (1) Pravna i fizička osoba koja obavlja djelatnost proizvodnje i uvoza kemikalija, odnosno koja unosi kemikalije na teritorij Republike Hrvatske obvezna je voditi očevidnike o kemikalijama koje proizvodi, uvozi, odnosno unosi na teritorij Republike Hrvatske.
- (2) Pravna i fizička osoba iz stavka 1. ovoga članka obvezna je zbirne godišnje podatke iz očevidnika dostavljati HZTA-u.

(3) Pravilnik o načinu vođenja očevidnika iz stavka 1. ovoga članka te o načinu i rokovima dostave podataka iz očevidnika donosi ministar.

Članak 25.

(1) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona obavlja sanitarna inspekcija.

(2) Pravna i fizička osoba obvezna je sanitarnom inspektoru omogućiti obavljanje inspekcijskog nadzora i staviti na raspolaganje potrebnu količinu uzoraka te pružiti potrebne podatke i obavijesti.

(3) Sanitarni inspektor u provedbi nadzora pregledava poslovne prostorije, objekte, uređaje, opremu i dokumentaciju.

Članak 26.

(1) U obavljanju inspekcijskog nadzora sanitarni inspektor ima pravo i dužnost:

1. narediti uklanjanje nedostataka utvrđenih inspekcijskim nadzorom u vezi s proizvodnjom, stavljanjem na tržište ili korištenjem kemikalija ako takvi nedostaci predstavljaju opasnost za život i zdravlje čovjeka ili za okoliš te odrediti rok za njihovo uklanjanje,

2. zabraniti proizvodnju, stavljanje na tržište i korištenje kemikalija te narediti da se one unište ako se utvrdi da unatoč njihovom pravilnom korištenju u namijenjene svrhe i provedbi zaštitnih mjera od njihova djelovanja nastaju ili mogu nastati štetne posljedice za zdravlje ljudi i za okoliš,

3. zabraniti proizvodnju, stavljanje na tržište, odnosno korištenje kemikalija, ako nisu ispunjeni uvjeti za proizvodnju, stavljanje na tržište ili korištenje,

4. narediti pravnoj i fizičkoj osobi vođenje očevidnika u skladu s ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona,

5. narediti pravnoj i fizičkoj osobi da osigura radnicima obavljanje zdravstvenih pregleda propisanih posebnim propisima o zaštiti na radu,

6. narediti ispitivanje kemikalije radi davanja ocjene njezinih opasnih svojstava pri sumnji na promjenu svojstva kemikalije,

7. zabraniti proizvodnju, stavljanje na tržište ili korištenje opasne kemikalije ako nije osiguran sigurnosno-tehnički list, odnosno narediti izradu i dostavu u HZTA odgovarajućeg sigurnosno-tehničkog lista u skladu s ovim Zakonom,

8. zabraniti rad pravnoj i fizičkoj osobi ako obavlja djelatnost bez odobrenja Ministarstva,

9. zabraniti stavljanje na tržište kemikalija koje nisu razvrstane, pakirane i označene sukladno s odredbama ovoga Zakona i posebnih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona,

10. zabraniti uvoz i izvoz opasne kemikalije ako se uvoz i izvoz opasne kemikalije obavlja protivno odredbama međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka i odredbama Uredbe (EZ) br. 689/2008,

11. narediti poduzimanje drugih mjera za koje je ovlašten ovim Zakonom i drugim propisima.

(2) Mjere iz stavka 1. ovoga članka naređuju se pisanim rješenjem.

(3) Mjere iz stavka 1. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju u obavljanju inspekcijskog nadzora nad primjenom izravno primjenjivih i neposredno obvezujućih propisa Europske unije.

(4) Žalba protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 27.

(1) Sanitarni inspektor će donijeti usmeno rješenje na zapisnik u sljedećim slučajevima:

1. kada opasnost za zdravlje i život ljudi i okoliš zahtijeva da se određena mjera poduzme bez odgađanja,

2. kada postoji opasnost od prikrivanja, zamjene ili uništenja dokaza ako se mjera ne poduzme odmah.

(2) Mjere iz stavka 1. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju u obavljanju inspekcijskog nadzora nad primjenom izravno primjenjivih i neposredno obvezujućih propisa Europske unije.

(3) Žalba protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 28.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. postupi protivno članku 5. ovoga Zakona,

2. postupi protivno članku 6. ovoga Zakona,

3. STL za kemikalije nije ispunjen na način propisan Uredbom (EZ) br. 1907/2006 (članak 8. stavak 1.),

4. ne dostavi STL za kemikalije prije prvog stavljanja kemikalije na tržište Republike Hrvatske u elektroničkom obliku u HZTA (članak 8. stavak 2.),

5. naljepnica na pakiranju kemikalije nije u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 (članak 8. stavak 3.),

6. u postupcima ispitivanja kemikalije ne koristi ispitne metode propisane Uredbom (EZ) br. 1907/2006 (članak 8. stavak 5.),

7. stavi na tržište kemikaliju čije je stavljanje na tržište zabranjeno, odnosno ograničeno sukladno s Uredbom (EZ) br. 1907/2006,

8. tvari i smjese nisu razvrstane, označene i pakirane u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008,

9. uvozi i izvozi opasne kemikalije protivno odredbama međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka i odredbama Uredbe (EZ) br. 689/2008,

10. obavlja djelatnost proizvodnje, stavljanja na tržište i korištenja kemikalije protivno uvjetima propisanim člancima 12. – 15. ovoga Zakona,

11. obavlja djelatnost iz članka 12. ovoga Zakona bez odobrenja Ministarstva (članak 16. stavak 1.),

12. za svakog radnika koji na radnom mjestu radi s opasnim kemikalijama ne osigura znanja o zaštiti od opasnih kemikalija (članak 17. stavak 1.),

13. postupi protivno članku 19. ovoga Zakona,

14. postupi protivno članku 20. ovoga Zakona,

15. postupi protivno članku 21. ovoga Zakona,

16. oglašava kemikalije protivno članku 22. ovoga Zakona,

17. obavlja maloprodaju opasnih kemikalija protivno članku 23. ovoga Zakona,

18. ne vodi očevidnike o kemikalijama koje proizvodi, odnosno uvozi (članak 24. stavak 1.),

19. zbirne godišnje podatke iz očevidnika ne dostavi HZTA (članak 24. stavak 2.),

20. onemogućiti obavljanje inspekcijskog nadzora i ne stavi na raspolaganje potrebnu količinu uzoraka te ne pruži potrebne podatke i obavijesti.

(2) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i fizička osoba.

(4) Za pokušaj prekršaja iz stavka 1. ovoga članka počinitelj će se kazniti.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna sanitarni inspektor kaznit će za prekršaj na mjestu počinjenja prekršaja odgovornu osobu u pravnoj osobi i fizičku osobu koja obavlja registriranu djelatnost proizvodnje, prometa ili korištenja kemikalija za nepoštivanje odredaba ovoga Zakona i podzakonskih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona.

(6) Ako osoba kažnjena za prekršaj iz stavka 5. ovoga članka ponovno počini istovjetni prekršaj, kaznit će se na mjestu počinjenja prekršaja novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 kuna.